

ства, на 6 април 1841 год., Портата искала да запази това събитие въ тайна, но въпрѣки туй „то било разнесено скоро отъ татаритѣ, които по онова време изпълнявали пощенската служба въ Турция; отъ тѣхъ го узналъ, преди всичко, австрийскитъ интернунций въ Цариградъ, Баронъ Щюрмеръ, който билъ загриженъ поради прекъсването на пощенското съобщение между Виена и Цариградъ¹⁾. Въ каравансарайтъ по пътя Бѣлградъ—Цариградъ се отбивали и редовнитѣ куриери на чуждитѣ представителства въ Цариградъ, които въ срещитѣ си съ мѣстни хора често съобщавали интересни новини отъ Западъ. Че куриеритѣ били богати съ новини, личи отъ дневника на нѣмския пѣтешественикъ Стефанъ Герлахъ, който пѣтувайки отъ Цариградъ за Виена, презъ 1578 год., заедно съ австрийския посланикъ Давидъ Унгнадъ, срещналъ куриера на австрийския посланикъ въ Цариградъ, който имъ разправилъ много и разнообразни съвременни случки отъ Виена.²⁾

Каравансарайтъ, следователно, служели не само за даване подслонъ и храна на пѣтници, но и като срѣдища за научаване на новини, разпространяване на слухове, размѣняне на мисли. Отъ тамъ новинитѣ се разнасяли, отъ пѣтниците, изъ разнитѣ кѣтове на страната. Куриерътъ, татаринътъ, пѣтникътъ и глашатаятъ, сѣ вестникътъ, — говорящиятъ вестникъ, — на българитѣ, отъ първото и второто българско царство и въ първитѣ вѣкове на турското робство.

Повечето отъ историчитѣ на вестника К. Бюхеръ, Х. Дитцъ, К. Д'Естеръ и др., причисляватъ народната историческа пѣсень къмъ говорящия вестникъ. Въ срѣднитѣ вѣкове, преди появата на рѣкописния вестникъ, пѣтуващи пѣвци обличали въ стихъ известна случка изъ обществения животъ, или нѣкое историческо събитие и обикаляли отъ градъ на градъ, кѣдето разпространявали, подъ формата на пѣсень, новината. Затова Шереръ въ своята история нарекълъ пѣвцитѣ „пѣтуващитѣ журналисти на срѣднитѣ вѣкове“³⁾. Българската народна историческа пѣсень би могла сѣщо да се причисли къмъ говорящитѣ вестници, макаръ че има за сюжети, въ повечето случаи, отдавна разиграли се исторически събития и при разглеждането на по-нови събития, като случки отъ еничерскитѣ времена, золумитѣ на кърджалии и

¹⁾ Д-ръ В. Романски: Австрийски документи по Нишкото българско въстание, отъ 1841 год., Сб. Н. У. Н. К. кн. XXVI, стр. 41.

²⁾ К. Иречекъ: Стари пѣтешествия по България. Период. сп., кн. VII, год. 1884, стр. 115.

³⁾ Н. Diez. Das Zeitungswesen стр. 15.